

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
СПОРТИВНА МЕДИЦИНА**

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 32**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **ІІІ**
Семестр(и): **V (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК14, ОК16,**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Буряченко Вадим Анатолійович**
email: va.buriachenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5228>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Спортивна медицина» орієнтована на формування у студентів глибоких знань та практичних навичок, необхідних для роботи у сфері спортивної медицини, фізичної терапії та реабілітації. Вона поєднує медико-біологічні, педагогічні та психологічні підходи, дозволяючи майбутньому фахівцю ефективно взаємодіяти зі спортсменами, тренерами та мультидисциплінарними командами.

МЕТА КУРСУ: є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних здійснювати медико-біологічний супровід спортсменів та осіб, які займаються фізичною культурою, з урахуванням сучасних досягнень спортивної медицини та доказової реабілітації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після вивчення курсу «Спортивна медицина» здобувач освіти буде знати: основи фізіології фізичних навантажень; особливості біомеханіки рухів у спорті; клінічні прояви та патогенез спортивних травм; принципи медико-біологічного супроводу тренувального процесу; сучасні методи профілактики та реабілітації спортсменів; вимоги до допуску спортсменів до змагань; антидопінгові правила та регламенти. Буде вміти: проводити оцінку фізичної працездатності; застосовувати методи функціональної діагностики; розробляти програми профілактики травматизму; здійснювати медичний контроль за тренувальним процесом; організовувати реабілітаційні заходи після травм; взаємодіяти з тренерами та спортсменами у рамках медичного супроводу.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (16 годин)**

Тема 1. Основи спортивної медицини. Історичні аспекти. Організація служби спортивної медицини.

Тема 2. Медичне обслуговування спортивних змагань. Спільна діяльність тренера та лікаря.

Тема 3. Вплив фізичної культури на організм людини. Втома, перевтома.

Тема 4. Медичний контроль за заняттями фізичною культурою і спортом. Функціональний стан серцево-судинної системи.

Тема 5. Засоби відновлення і підвищення працездатності у спортсменів

Тема 6. Захворювання спортсменів. Спортивний травматизм..

Перелік тем практичних занять (28 год.):

Тема 1. Основи спортивної медицини. Історичні аспекти. Організація служби спортивної медицини.

Тема 2. Медичне обслуговування спортивних змагань. Спільна діяльність тренера та лікаря.

Тема 3. Вплив фізичної культури на організм людини. Втома, перевтома.

Тема 4. Функціональний стан серцево-судинної системи. Медичний контроль за заняттями фізичною культурою і спортом.

Тема 5. Засоби відновлення і підвищення працездатності у спортсменів.

Тема 6. Критерії здоров'я спортсменів..

Тема 7. Захворювання спортсменів. Спортивний травматизм.

Перелік тем самостійної роботи студента (64 год.)

Тема 1. Основи спортивної медицини. Історичні аспекти. Організація служби спортивної медицини.

Тема 2. Медичне обслуговування спортивних змагань. Спільна діяльність тренера та лікаря.

Тема 3. Вплив фізичної культури на організм людини. Втома, перевтома.

Тема 4. Функціональний стан серцево-судинної системи. Медичний контроль за заняттями фізичною культурою і спортом.

Тема 5. Засоби відновлення і підвищення працездатності у спортсменів.

Тема 6. Критерії здоров'я спортсменів..

Тема 7. Захворювання спортсменів. Спортивний травматизм.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. залік (З).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Сокрут, В. М., Синяченко, О. В., Сокрут, О. П. (ред.) (2024). Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Том 1. Львів: Магнолія. – 480 с
2. Шахліна Л. Я.-Г. Спортивна медицина: підручник для студентів закладів вищої освіти / Л. Я.-Г. Шахліна та ін.; за ред. проф. Л. Я.-Г. Шахліної; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – 2-ге вид., без змін. – Київ: Олімпійська література, 2019. – 424 с.
3. Гавриляк Р. О. Спортивна медицина та адаптивне фізичне виховання (огляд літератури) / Р. О. Гавриляк, М. І. Гурська, М. А. Гаркуша // Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини : збірник тез VII Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції з міжнародною участю, Харків, 28–29 березня 2024 / Харківська державна академія фізичної культури. — Харків, 2024. — С. 52—55. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І. І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с.
4. Костюкевич В.М. «Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях»: Навчально-методичний посібник / В.М. Костюкевич. – Вінниця: Планер, 2016. – 159 с.

5. Павлова Т. Використання інноваційних технологій у реабілітації спортсменів / Т. Павлова, М. Козлова // Сучасні питання фізичної терапії та ерготерапії. Лабораторна медицина: проблеми та перспективи : матеріали науково-практичної конференції молодих вчених, здобувачів освіти та лікарів-інтернів, Харків, 22 листопада 2023 року / Харківський національний медичний університет ; редкол.: В. В. М'ясоєдов, І. А. Чухно, С. І. Латогуз, О. І. Залюбовська, М. М. Мішина. – Харків : ХНМУ, 2023. – С. 87–89.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА